

Verslag ontwikkelgesprek Saxion Bouwkunde

Saxion
School of Business, Building &
Technology

Vergaderdatum 15 mei 2019

Vergaderlocatie

Aanwezig Auditpanel: voorzitter
Saxion: teamleider, docent, projectleider

Referentie

Datum 15 mei 2019

Pagina 1 / 4

Inleiding

In het Beoordelingskader voor accreditatie in het hoger onderwijs (NVAO, 2016) is een ontwikkelgesprek opgenomen. De opleiding voert tijdens het ontwikkelgesprek een gesprek met het panel waarin mogelijke verbeteringen vanuit een ontwikkelperspectief aan de orde komen. Dit ontwikkelgesprek heeft plaatsgevonden in het kader van de externe visitatie van de opleiding Bouwkunde (inclusief Bouwtechnische bedrijfskunde)¹.

Voorafgaand aan het ontwikkelgesprek heeft de opleiding aan het auditpanel laten weten waarover zij van gedachten wilde wisselen. Gespreksonderwerpen waren: (1) positie van de studieroute Bouwtechnische bedrijfskunde, (2) mogelijkheden professionele master Bouwkunde en (3) Afstuderen project complex gebouw (incl. focus op beoordeling groepswerk).

Ontwikkelingen

Het ontwikkelgesprek startte met een korte terugblik op de audit, het auditrapport en de meest in het oog springende feedback. Vanuit de opleiding is aangegeven dat op diverse fronten acties zijn ingezet om te anticiperen op de verkregen feedback. Voorbeeld daarvan is de aandacht voor de – door het panel benoemde – veelheid aan toetsvormen. De opleiding heeft deze feedback ter harte genomen en de verbeteringen gekoppeld aan de herontwerpactiviteiten die in het kader van het nieuwe Saxion OnderwijsModel (SOM) worden ondernomen.

Positie van de studieroute Bouwtechnische bedrijfskunde

Context

Mede gevoed door de wens van ons (regionale) werkveld willen we ons blijven profileren op de studieroute Bouwtechnische Bedrijfskunde (BtB). Het aantal studenten dat na het eerste jaar doorstroomt in de studieroute is echter niet erg hoog. In 2018/2019 zijn 18 studenten ingestroomd. De beoogde instroom voor 2019/2020 is met 36 iets beter. Dit voorlopige aantal stemt de opleiding tevreden. De praktijk leert echter dat in de nieuwe gezamenlijke propedeuse voor B en BtB het bij de start van de studie lastig is te voorspellen hoeveel studenten

¹ De audit vond plaats op 28 november 2018

uiteindelijk instromen in de BtB studieroute. Graag willen we in gesprek over een duurzame invulling die we als opleiding kunnen geven aan de positie van de studieroute bouwtechnische bedrijfskunde binnen Saxion Bouwkunde.

Resultaten ontwikkelgesprek

Saxion bouwkunde heeft er bewust voor gekozen niet te werken met een brede bachelor voor Built Environment. Vraag voor de Saxion Bouwkunde is dan ook waar de speelruimte ligt binnen het huidige CROHO. Hobéon heeft diverse voorbeelden gezien van bouwgerelateerde en ICT-opleidingen die via studierouters oplossingen hebben gecreëerd voor curriculumsituaties die vergelijkbaar zijn met Saxion BtB. Fontys ICT is daar een mooi voorbeeld van. Deze breed opgezette opleiding met een 'groot' aantal studieroutes. Deze inrichting biedt studenten veel mogelijkheden om keuzes te maken in het programma dat ze willen doorlopen met meerdere uitstroom-mogelijkheden.

Het advies voor Saxion is te bekijken of het wellicht een idee is af te stappen van de exclusiviteit van Bouwkunde en Bouwtechnische bedrijfskunde en te verkennen of er mogelijkheden zijn om de opleiding in te richten op basis van meerdere studieroutes (o.a. installatietechniek, constructie, etc.). Deze inrichting biedt studenten de kans om vanuit een brede basis wat sneller tot een persoonlijke verdieping te komen die past bij hun interesse en kwaliteiten.

Verder is de vraag gesteld of in de T-shaped professional (o.a. Saxion Onderwijs Model) niet een oplossing zit. Een dergelijke inrichting van het curriculum biedt studenten in de eerste twee jaar een brede basis. Het vervolg van de hoofd fase biedt studenten ruimte om meer kleur te geven aan hun eigen opleiding. Het werkveld kan daarbij een belangrijke rol spelen, door bij projecten als opdrachtgever en/of mede-ontwikkelaar (learning community) een bijdrage te leveren aan het onderwijs. Om de rol van het werkveld verder te vergroten is het vanuit dit perspectief wellicht ook interessant te onderzoeken of het werkveld een actieve rol kan spelen bij onder meer de voorlichting, stagemarkten, minorenvoorlichting, etc.)

Ten slotte is gesproken over de mogelijkheden van persoonlijke normcertificering. Kort gezegd betekent dit dat er wellicht mogelijkheden zijn om door of samen met het werkveld een 'club van professionals' op te zetten bestaande uit BtB'ers. Voordeel van deze constructie is dat de continuïteit van BtB is gewaarborgd, zeker als de 'club' ook verantwoordelijk is voor het profiel (als onderdeel van het bestaande Bouwkunde profiel). Het opzetten van een dergelijk gremium kan bij de voorlichting een unique selling point zijn/worden.

Mogelijkheden professionele master Bouwkunde

Context

Eén van de adviezen van het panel was het verkennen van de mogelijkheden van een professionele master. Graag zouden we in gesprek willen gaan over het beeld dat het panel en de opleiding hierbij heeft. Zelf hebben we ook al acties uitgezet. Zo is een kleinschalig onderzoek onder studenten uitgezet. Hen is gevraagd of zij eventueel interesse hebben voor een bouwgerelateerde master en zo ja, welke thema's daarin dan aan de orde zouden 'moeten' komen.

Resultaten ontwikkelgesprek

Ervaring leert dat panels in toenemende mate opleidingen aanbevelen de mogelijkheden te verkennen voor het ontwikkelen van een professionele master. Vooral het toegepaste karakter is daarbij essentieel. Deze raakt buiten beeld als studenten een wetenschappelijke master gaan doen. Aanknopingspunt is dan ook de ontwikkeling van een professionele, toepassingsgerichte master, waarbij de focus ligt bij kennisontwikkeling die ten dienste staat van de beroepspraktijk.

Voor Saxion is een professionele master interessant omdat het de opleiding de mogelijkheid biedt zich te onderscheiden van het huidige masteraanbod. Zeker omdat in het oostelijk deel van Nederland voor Bouwkundigen geen goede alternatieve doorstroommogelijkheid beschikbaar is voor studenten die verder willen studeren.

De opleiding heeft inmiddels een eerste verkenning gedaan. Zo zijn er gesprekken gevoerd met de University of Westminster te London (Construction Studies Programme). Verder is een oriënterend onderzoek gedaan onder studenten van de opleiding. Ongeveer 50 studenten van de opleidingen B, BtB en Vastgoed en Makelaardij (V&M) hebben gereageerd. 30 van deze studenten zouden best willen doorstuderen. Thema's die zij interessant vinden zijn: architectuur, bouw-/construction-management en/of Real Estate management. Laatstgenoemde opleiding bestaat al en is vooral genoemd door V&M studenten. Samengevat; een redelijke groep studenten is geïnteresseerd in een vervolgstudie. De door studenten aangedragen thema's sluiten nog niet aan bij de kennisdomeinen waarop de opleiding en de verbonden lectoraten zich richten (o.a. duurzaamheid, circulariteit, energietransitie). Dit kan deels ook komen doordat studenten nog niet helemaal een beeld hebben van de mogelijkheden. Aanvullend onderzoek is nodig om hier meer zicht op te krijgen.

Ten slotte is ook in een recent overleg van de werkveldcommissie gesproken over de mogelijkheden van een professionele master. De aanwezige commissieleden reageerden positief. Vooral het toegepaste karakter van de master sprak de commissieleden aan.

Ten aanzien van de aanbestedingsvorm is het goed gesprekken te voeren met het werkveld over mogelijkheden en wensen. Advies daarbij is inspiratie op te doen bij masteropleidingen die bij hun inrichting zijn afgeweken van bestaande traditionele vormen. Enkele voorbeelden zijn:

- [Deeltijd Master of Pipeline Technology \(MPT\)](#) (Avans): het gaat om een brede instroom op minstens hbo-bachelor niveau voor studenten met een vooropleiding in bijvoorbeeld ruimtelijke ordening, omgevingsrecht, metaal en logistiek. In de eerste twee jaar leren studenten "hun vak af" en maken kennis met nieuwe thema's en vraagstukken. In het derde jaar werken studenten aan een multidisciplinair project.
- [Deeltijd professionele master Structural engineering](#) (HvA, 3 jaar). Deze opleiding richt zich onder meer op het voorkomen van issues in de bouw die bijvoorbeeld betrekking hebben op de constructieve kwaliteit van gebouwen (o.a. recente issues met vloeren in gebouwen). Deeltijd is voor Saxion ook interessant omdat deze vorm ook voor werknemers uit de bouw.

Voor het vervolg is het advies in fasen toe te werken naar de master. Eerst verdiepende verkennende gesprekken met studenten en het werkveld. Vervolgens kunnen de formele stappen worden gezet in de richting van een bekostigde opleiding met een getuigschrift. Een andere optie is een commercieel traject te starten dat wordt vormgegeven met specifieke modules. Bij zichtbaar succes kan dit programma in samenspraak met het werkveld worden omgebogen naar een volwaardige masteropleiding.

Afstuderen project complex gebouw

Context

Binnen de studieroute Bouwkunde werken studenten in een groepsproject aan een integrale uitwerking van een complex gebouw. Dit is een groot project dat als beroepsproduct goed past bij het werk dat bouwkundigen doen. Aandachtspunt is echter dat de beoordeling – gelet op het belang van het zichtbaar maken van de individuele beoordeling – een grote klus is. Graag willen we in gesprek over mogelijke oplossingen voor dit arbeidsintensieve proces, waarbij we niet voornemens zijn de vorm aan te passen.

Met andere woorden hoe kunnen we de vorm behouden en tevens recht doen aan het zichtbaar maken van de individuele afronding van de opleiding? We stellen deze vraag mede vanuit het perspectief van de feedback die we in een conceptversie van het auditrapport hebben gekregen waarin het beeld bestond dat individuen binnen het groepswerk konden meeliften, hetgeen echt niet mogelijk is.

Resultaten ontwikkelgesprek

Eerste conclusie is dat de opleiding op zoek is naar een meer holistische benadering van de beoordeling van het totale werk. Advies daarbij is te kijken of er mogelijkheden zijn om de beoordeling van de technische kennis en vaardigheden (o.a. tekenen, (be)rekenen) af te ronden aan het einde van het tweede jaar.

Vervolgens kan er in de eindfase een integratief project worden neergezet waarbij de beoordeling zich richt op de verantwoording van gemaakte keuzes in het ontwerp. Het totale resultaat kan dan integraal worden beoordeeld. De individuele beoordeling richt zich dan vooral op de verantwoording van gemaakte keuzes.

Deze inrichting van de afstudeerfase:

1. zorgt ervoor dat de focus van de beoordeling verschuift naar reflectie en verantwoording;
2. creëert mogelijkheden om projectgroepen samen te stellen op basis van beroepsrollen (incl. BtB);
3. biedt meer ruimte voor individuele afronding (ook in een groepsproject);
4. maakt de beoordeling beter uitvoerbaar.

Tot besluit

De opleiding kijkt tevreden terug op het ontwikkelgesprek. Het was een constructief gesprek dat de opleiding voldoende handvatten heeft gegeven om nieuwe keuzes te maken t.a.v. de positie van BtB, de verkenning van een professionele master en de inrichting van de afstudeerfase van de opleiding Bouwkunde.